

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Opgave 1 Lobby

1 maximumscore 3

een juist antwoord bevat:

- het noemen van de mediaframing hypothese 1
- een stereotype op grond van r. 28-45 van tekst 1 1
- een verband tussen dit stereotiepe beeld en de mediaframing hypothese 1

voorbeeld van een juist antwoord:

- In deze verklaring is de mediaframing hypothese te herkennen, 1
- want volgens de lobbyist komt het stereotiepe beeld dat lobbyisten louche mensen zijn door de media 1
- omdat zij meestal in negatieve zin over lobbyen berichten. Deze negatieve invalshoek is het frame. Hierdoor wordt het beeld dat mensen hebben van lobbyisten beïnvloed 1

2 maximumscore 2

een juist antwoord bevat:

een verklaring voor het feit dat de lobbyisten in tekst 1 zelf een positiever beeld hebben van het werk van lobbyisten dan de doorsneeburger volgens hen heeft, met:

- gebruik van een omschrijving van het begrip referentiekader 1
- een voorbeeld uit tekst 1 1

voorbeeld van een juist antwoord:

- Het referentiekader van mensen bestaat onder andere uit hun ervaringen en kennis. Het referentiekader van lobbyisten omvat kennis van/ervaring met wat het werk van lobbyen inhoudt. Dat kan een ander, positiever beeld opleveren van de werkzaamheden van lobbyisten 1
- De doorsneeburger heeft die ervaring/kennis volgens lobbyist Van den Oord niet. Hij begrijpt niet precies wat lobbyisten doen (r. 43-44) 1

3 maximumscore 1

Formele macht, want dat politici de besluiten (over wetten en beleid) nemen is formeel afgesproken en vastgelegd.

Opmerking

Alleen een scorepunt toekennen als keuze en uitleg juist zijn.

Vraag	Antwoord	Scores
4	<p>maximumscore 2</p> <p>een juist antwoord bevat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • een omschrijving van het kernconcept macht met gebruik van de woorden ‘doelstellingen’ en ‘handelingsmogelijkheden’ • een uitleg dat lobbyisten ook macht hebben, met gebruik van de omschrijving van het kernconcept macht en de machtsbron kennis uit tekst 1 	<p>1</p> <p>1</p>
	<p>voorbeeld van een juist antwoord:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het kernconcept macht houdt in: het vermogen om hulpbronnen in te zetten om bepaalde doelstellingen te bereiken en de handelingsmogelijkheden van anderen te beperken of vergroten • In tekst 1 staat dat lobbyist Offermans vindt dat lobbyisten vaak meer inhoudelijke kennis hebben (r. 58). Deze machtsbron kunnen lobbyisten inzetten om hun doelstelling, het beïnvloeden van de politieke besluitvorming ten gunste van hun cliënten, te bereiken en met hun kennis kunnen zij de keuzes (handelingsmogelijkheden) van politici beïnvloeden. Daarom hebben zij macht 	<p>1</p> <p>1</p>
5	<p>maximumscore 5</p> <p>een juist antwoord bevat:</p> <p>een uitleg dat er volgens de lobbyisten in tekst 1 bij de beïnvloeding van politici door lobbyisten sprake is van binding, met:</p> <ul style="list-style-type: none"> • gebruik van het hoofdconcept binding • gebruik van de typen bindingen: cognitieve binding en politieke binding (per type binding 1 scorepunt) • bij elk type binding een ander voorbeeld uit tekst 1 (per voorbeeld 1 scorepunt) 	<p>1</p> <p>2</p> <p>2</p>
	<p>voorbeeld van een juist antwoord:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bij de beïnvloeding van politici door lobbyisten is sprake van binding omdat de invloed van lobbyisten iets zegt over de relatie en onderlinge afhankelijkheden tussen lobbyisten (en hun opdrachtgevers) en de politici • Uit tekst 1 blijkt dat politici afhankelijk kunnen zijn van lobbyisten voor hun inhoudelijke kennis. Er is dus sprake van een cognitieve binding • Volgens de lobbyisten kunnen politici zich onmogelijk in alles verdiepen / moeten politici veel tijd en energie stoppen in het omgaan met de media. Daardoor zijn politici soms afhankelijk van de kennis van lobbyisten • Uit tekst 1 blijkt dat lobbyisten (voor het resultaat van hun werk) afhankelijk zijn van de (formele) politieke macht van politici. Er is dus sprake van een politieke binding • Volgens Offermans kunnen lobbyisten invloed uitoefenen maar worden de uiteindelijke stappen gezet door de politici. Lobbyisten zijn dus van politici afhankelijk in de uiteindelijke besluitvorming 	<p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p>

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

6 maximumscore 4

een juist antwoord bevat:

• de machtselitetheorie met omschrijving	1
• een voorbeeld uit tekst 2 bij de machtselitetheorie	1
• de theorie van het pluralisme met omschrijving	1
• een voorbeeld uit tekst 2 bij de theorie van het pluralisme	1

voorbeeld van een juist antwoord:

• Volgens de machtselitetheorie is veel macht en invloed geconcentreerd in grote organisaties waartegen de macht van regering en parlement nauwelijks is opgewassen	1
• Volgens tekst 2 was de reactie van sommige Kamerleden op de mailwisseling die via NRC Handelsblad naar buiten kwam: “Zie je wel, de machtige bankenlobby schrijft de minister letterlijk de wet voor” (r. 34-37). Dit is een voorbeeld uit tekst 2 dat past bij de machtselitetheorie. De (samenwerkende) banken zijn te beschouwen als een grote organisatie	1
• Volgens de theorie van het pluralisme bestaat de moderne samenleving uit een veelheid van maatschappelijke groepen die allemaal verschillende belangen vertegenwoordigen. Er is een zekere spreiding van macht en open toegang tot de politieke besluitvorming	1
• Volgens tekst 2 heeft bijna elke organisatie tegenwoordig iemand die de ‘public affairs’ op zich neemt, van de vleesindustrie tot de Fietzersbond, zelfs goede doelen kunnen niet meer zonder ‘advocacy officer’ (r. 14-21). Dit zijn allemaal verschillende maatschappelijke groepen met verschillende belangen die op deze wijze toegang hebben tot of invloed proberen uit te oefenen op de politieke besluitvorming	1

7 maximumscore 1

In die wet worden formele regels vastgelegd die het gedrag van lobbyisten en hun relaties met politici rond politieke machtsuitoefening en politieke besluitvorming reguleren. Er is sprake van institutionalisering.

Vraag	Antwoord	Scores
8	<p>maximumscore 2</p> <p>een juist antwoord bevat: een uitleg dat de voorstellen uit de initiatiefnota de sociale ongelijkheid kunnen verminderen, met gebruik van:</p> <ul style="list-style-type: none"> • een voorbeeld uit tekst 3 1 • het kernconcept sociale ongelijkheid 1 <p>voorbeeld van een juist antwoord:</p> <ul style="list-style-type: none"> • In de initiatiefnota staan voorstellen die als doel hebben dat gewone mensen meer kunnen meepraten en meer invloed hebben op nieuwe wetten (r. 2-5, r. 29-32) 1 • Daarom zullen de verschillen tussen de gewone mensen en (de leiding van) grote bedrijven en organisaties minder dan ervoor leiden tot een ongelijke verdeling van invloed en inspraak. Invloed en inspraak zijn schaarse en hooggewaardeerde zaken 1 	
9	<p>maximumscore 2</p> <p>een juist antwoord bevat: een redenering met daarin:</p> <ul style="list-style-type: none"> • een omschrijving van de instrumentele visie op politieke participatie 1 • informatie uit tekst 3 waaruit blijkt dat de voorstellen uit de initiatiefnota aansluiten bij de instrumentele visie op politieke participatie 1 <p>voorbeeld van een juist antwoord:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Volgens de instrumentele visie is politieke participatie een middel om tot besluiten te komen. Mensen weten zelf het best wat hun belangen zijn en door deel te nemen aan het politieke besluitvormingsproces geven ze de gekozen politici een aanwijzing voor de inrichting van het beleid 1 • De voorstellen uit de initiatiefnota maken het makkelijker voor gewone mensen om invloed uit te oefenen op nieuwe wetten (r. 2-5) en gaan uit van het belang dat er naar gewone burgers geluisterd moet worden (r. 19-21). Hieruit blijkt dat de politieke participatie van mensen belangrijk wordt gevonden om tot besluiten te komen 1 	
10	<p>maximumscore 1</p> <p>Actief meepraten via internet is onder andere afhankelijk van de politieke cultuur van de groep waartoe iemand behoort en dus van de kennis, opvattingen en houdingen die iemand tijdens zijn opvoeding en uit zijn omgeving meekrijgt over de politiek en overheid.</p>	
11	<p>maximumscore 1</p> <p>De keuze om internetconsultaties in te voeren kan een ideologische keuze zijn omdat deze keuze gebaseerd kan zijn op een denkbeeld over de meest wenselijke verhoudingen tussen burgers (gewone mensen) en politici/politiek.</p>	

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Opgave 2 I love Asian

12 maximumscore 4

een juist antwoord bevat:

a

een uitleg dat Aziatische populaire media deel uitmaken van de Aziatische populaire cultuur, met gebruik van:

- een voorbeeld uit tekst 4 1
- het kernconcept cultuur 1

b

een uitleg hoe deze populaire cultuur van invloed kan zijn op de identiteit van Aziatisch-Nederlandse jongeren, met gebruik van:

- het kernconcept socialisatie met een socialisator 1
- het kernconcept identiteit 1

voorbeeld van een juist antwoord:

a

- In tekst 4 staat dat Koreaanse en Japanse series bepaalde waarden en normen verbeelden, zoals het belang van familiebanden en waardering voor hard werken 1
- Waarden en normen zijn een onderdeel van cultuur. Koreaanse en Japanse films en series zijn uitdrukkingen van de Aziatische cultuur 1

b

- Deze Aziatische populaire cultuur kan van invloed zijn op de identiteit van Aziatisch-Nederlandse jongeren, omdat Aziatisch-Nederlandse jongeren die naar de Aziatische films en series kijken, de waarden en normen die in deze films en series verbeeld worden, overgedragen krijgen. Zij maken zich deze waarden en normen eigen. Media (films en series) zijn socialisatoren 1
- Deze waarden en normen, die verbeeld worden in Koreaanse en Japanse films en series, vormen mede hun identiteit: het beeld dat deze jongeren van zichzelf hebben en dat zij als kenmerkend en blijvend beschouwen 1

13 maximumscore 3

- indicator 1: Antilliaanse Nederlanders - sociaal kapitaal 1
- indicator 2: Antilliaanse Nederlanders - cultureel kapitaal 1
- indicator 3: Chinese Nederlanders - economisch kapitaal 1

Opmerking

Alleen een scorepunt toekennen als de groep én het soort kapitaal allebei juist zijn.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

14 maximumscore 4

een juist antwoord bevat:

- een hypothese waarin een verschil in kijkgedrag tussen 'Cosmopolitans' en de twee andere identiteiten wordt geformuleerd 1
- het noemen van de identiteit van de respondenten als onafhankelijke variabele 1
- een indicator van de afhankelijke variabele in de hypothese 1
- een juiste uitleg of de hypothese bevestigd of verworpen wordt met gebruik van gegevens uit tabel 2 1

voorbeeld van een juist antwoord:

- Cosmopolitans kijken van alle drie de groepen respondenten het meeste naar Nederlandse populaire media 1
- De onafhankelijke variabele is de identiteit van de respondenten 1
- Een indicator van de afhankelijke variabele is het aantal uren per week dat iemand naar de Nederlandse populaire media kijkt 1
- Deze hypothese wordt bevestigd, want Cosmopolitans kijken meer naar Nederlandse populaire media dan Hostlanders en Asians (2,29 versus 2,20 en 1,85) 1

of

- Cosmopolitans kijken van alle drie de groepen respondenten het minste naar populaire media uit het Aziatisch land van herkomst 1
- De onafhankelijke variabele is de identiteit van de respondenten 1
- Een indicator van de afhankelijke variabele is het aantal uren per week dat iemand naar populaire media uit het Aziatisch land van herkomst kijkt 1
- Deze hypothese wordt verworpen, want Hostlanders kijken minder naar media uit het Aziatisch land van herkomst dan Cosmopolitans (2,17 versus 2,46) 1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

15 maximumscore 4

een juist antwoord bevat:

een redenering dat grotere zichtbaarheid van Aziatische Nederlanders in de Nederlandse populaire media van belang is voor de representatie en de sociale cohesie in de samenleving, met gebruik van:

- het kernconcept representatie 1
- een voorbeeld uit tekst 4 bij het kernconcept representatie 1
- het kernconcept sociale cohesie 1
- een voorbeeld uit tekst 4 bij het kernconcept sociale cohesie 1

voorbeeld van een juist antwoord:

- Volgens Kartosen herkennen jonge Aziatische Nederlanders zich niet in de witte identiteit die de populaire Nederlandse media laten zien (r. 34-41) 1
- Deze jongeren voelen zich niet vertegenwoordigd in deze media, zij voelen zich niet gerepresenteerd. Als meer Aziatische Nederlanders een rol spelen in Nederlandse populaire media, dan worden Aziatische Nederlanders beter vertegenwoordigd in deze media 1
- Kartosen geeft aan dat de ondervertegenwoordiging van mensen met een Aziatisch uiterlijk het gevoel belemmert lid te zijn van de Nederlandse gemeenschap. Terwijl populaire cultuur (waaronder dus populaire media) volgens hem juist verbinding hoort te scheppen (r. 37-41). 1
- Dit kan de sociale cohesie tussen groepen vergroten, want als de media verbinding van Aziatische Nederlanders met andere groepen in de Nederlandse samenleving scheppen, dan zal dit het gevoel van Aziatische Nederlanders lid te zijn van de Nederlandse samenleving kunnen vergroten. Daarom is het belangrijk dat Aziatische Nederlanders zichtbaarder zijn in de Nederlandse media 1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Opgave 3 Robotisering

16 maximumscore 3

een juist antwoord bevat:

een uitleg dat je het inzetten van robots in de zorg kunt opvatten als een veranderingsvraagstuk, met:

- gebruik van het hoofdconcept verandering 1
- gebruik van een kernconcept bij het hoofdconcept verandering 1
- een voorbeeld uit tekst 5 bij dit kernconcept 1

voorbeeld van een juist antwoord:

- Het inzetten van robots in de zorg is op te vatten als een veranderingsvraagstuk omdat het inzetten van robots in de zorg een ontwikkeling in de samenleving laat zien waarin we in toenemende mate te maken krijgen met nieuwe technologische mogelijkheden, waaronder de inzet van robots in de ouderenzorg 1
- De zorgrobot is een voorbeeld van het doelgericht inzetten van een middel en van een toepassing van wetenschap om de ouderenzorg effectiever te maken. Er is sprake van rationalisering 1
- In tekst 5 staat dat een robot onuitputtelijk kan herhalen en voortdurend geheugen oefeningetjes kan doen met mensen die aan het dementeren zijn. Dit draagt bij aan de effectiviteit in de ouderenzorg (r. 60-69) 1

17 maximumscore 2

een juist antwoord bevat:

- de component beperkte sociale participatie 1
- een voorbeeld uit tekst 5 1

voorbeeld van een juist antwoord:

- Mevrouw Remkes geeft aan dat ze zich eenzaam voelt en nooit bezoek krijgt (r. 33-40). Er is dus sprake van een sociaal isolement 1
- Sociaal isolement is een voorbeeld van beperkte sociale participatie 1

Vraag	Antwoord	Scores
18	maximumscore 2	
	een juist antwoord bevat:	
	<ul style="list-style-type: none"> • de naam van de fase: beleidsvoorbereiding 	1
	<ul style="list-style-type: none"> • uitleg dat het verzamelen en analyseren van informatie behoort tot deze fase 	1
	voorbeeld van een juist antwoord:	
	<ul style="list-style-type: none"> • Het onderzoek is bedoeld om informatie over de relatie tussen technologie en werkgelegenheid te verzamelen en te analyseren. Het verzamelen en analyseren van informatie behoort tot de beleidsvoorbereiding: uit het verzoek om onderzoek kan afgeleid worden dat de Tweede Kamer behoefte heeft aan deze informatie met het oog op de besluitvorming over het te voeren beleid op dit thema 	2
19	maximumscore 2	
	een juist antwoord bevat:	
	een redenering dat verlies van banen door robotisering beschouwd kan worden als een verhoudingsvraagstuk, met:	
	<ul style="list-style-type: none"> • gebruik van een kernconcept bij het hoofdconcept verhouding 	1
	<ul style="list-style-type: none"> • gebruik van het hoofdconcept verhouding 	1
	voorbeeld van een juist antwoord:	
	<ul style="list-style-type: none"> • Robotisering kan leiden tot verlies van banen (in het algemeen en in sommige sectoren specifiek). Het wel of niet hebben van een baan heeft gevolgen voor iemands sociale positie en leidt tot een ongelijke(re) verdeling van schaarse en hooggewaardeerde goederen zoals bezit en inkomen. Er is dan sprake van sociale ongelijkheid 	1
	<ul style="list-style-type: none"> • Daardoor veranderen de verhoudingen tussen mensen en wordt het onderscheid tussen mensen groter (bijvoorbeeld tussen lager en hoger opgeleiden). Hieruit blijkt dat robotisering beschouwd kan worden als een verhoudingsvraagstuk 	1
20	maximumscore 2	
	een juist antwoord bevat:	
	<ul style="list-style-type: none"> • een maatregel die past bij de opvatting van de sociaaldemocratische stroming over de rol van de overheid 	1
	<ul style="list-style-type: none"> • een koppeling van de maatregel aan een uitgangspunt van de sociaaldemocratische stroming 	1
	voorbeeld van een juist antwoord:	
	<ul style="list-style-type: none"> • Een maatregel die past bij de sociaaldemocratische opvatting over de rol van de overheid: subsidies voor scholing 	1
	<ul style="list-style-type: none"> • Deze maatregel past bij het sociaaldemocratische uitgangspunt het bevorderen van de gelijkheid / het verminderen van de ongelijkheid 	1

Vraag	Antwoord	Scores
21	<p>maximumscore 2</p> <p>een juist antwoord bevat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • een actor, passend bij de liberale ideologie • een liberale waarde die hierbij past <p>voorbeeld van een juist antwoord:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Een actor is de individuele burger(s) • Dit past bij de waarde eigen verantwoordelijkheid 	<p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p>
22	<p>maximumscore 2</p> <p>een juist antwoord bevat:</p> <p>een uitleg welk kenmerk van de Nederlandse politieke cultuur herkenbaar is in de uitspraak van Asscher over de rol van de sociale partners, met:</p> <ul style="list-style-type: none"> • gebruik van het kernconcept cultuur • gebruik van een kernconcept bij het hoofdconcept verhouding <p>voorbeeld van een juist antwoord:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Een kenmerk van de Nederlandse politieke cultuur is samenwerking en overleg (harmoniemodel). Samenwerking en overleg zijn een waarde respectievelijk norm die behoren tot de politieke cultuur in Nederland • Volgens Asscher hebben ‘ook de sociale partners, die via cao-onderhandelingen invloed hebben op de inkomensverdeling, verantwoordelijkheid’. Cao-onderhandelingen zijn een voorbeeld van hoe de sociale partners hun handelen op elkaar afstemmen en via overleg een gemeenschappelijk doel nastreven zoals het sluiten van een cao. Hierin worden bijvoorbeeld afspraken vastgelegd over scholing in het kader van (de gevolgen van) robotisering. Er is sprake van samenwerking 	<p>1</p> <p>1</p> <p>1</p>

Bronvermeldingen

---

tekst 1	naar: publicmatters.nl, 20 augustus 2012
tekst 2	naar: www.volkskrant.nl, 12 december 2015
tekst 3	naar: nos.nl, 22 december 2015
tekst 4	UvA nieuws, 23 juni 2016
tabel 1	naar: Sociaal en Cultureel Planbureau, Chinese Nederlanders, 2011
tabel 2	naar (vertaald): Articulating Asianness: Reza Kartosen & Ed Tan (2013) Young Asian Dutch and non-homeland Asian popular media, in: The International Communication Gazette, 1-19
tekst 5	naar: www.nrc.nl, 6 juli 2015
tekst 6	naar: fd.nl, 17 juni 2015